

רע"פ 1910/18 - ארז חבושה נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון

רע"פ 1910/18

לפני: כבוד השופט א' שהם

המבקש: ארז חבושה

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז - לוד, מיום 24.01.2018, בעפ"ת 33269-01-18; ובעפ"ת 41213-12-17, שניתן על ידי כב' השופט א' יעקב - שופט עמית

בשם המבקש: עו"ד דוד גולן

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי מרכז-לוד (כב' השופט א' יעקב - שופט עמית), בעפ"ת 33269-01-18; ובעפ"ת 41213-12-17, מיום 21.01.2018. בגדרו של פסק הדין, התקבל ערעורו של המבקש באופן חלקי על גזר דינו של בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (כב' השופטת מ' כהן), בפל"א 8972-02-16, מיום 19.12.2017.

רקע והליכים קודמים

עמוד 1

2. נגד המבקש הוגש כתב אישום מתוקן לבית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה (להלן: בית המשפט לתעבורה), אשר ייחס לו את ביצוע העבירות הבאות: נהיגה בזמן פסילה, לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה [נוסח חדש]; ושימוש ברכב ללא פוליסת ביטוח בת-תוקף, לפי סעיף 2(א) לפקודת ביטוח רכב מנועי [נוסח חדש], התש"ל-1970.

3. מעובדות כתב האישום המתוקן עולה, כי ביום 25.02.2016, בשעה 01:28 או בסמוך לכך, נהג המבקש ברכב פרטי, ב"שדרות נעמי שמר" בבאר יעקב, כאשר הוא פסול מלהחזיק רישיון נהיגה. מסתבר, כי באותה עת היה המבקש נתון בפסילה, שהוטלה על ידי בית המשפט לתעבורה בתל אביב - יפו, למשך 9 חודשים, מיום 24.11.2015 (תא"מ 5743-04-15). כפועל יוצא מנהיגותו של המבקש בזמן פסילה, נהג המבקש גם ללא פוליסת ביטוח בת-תוקף.

4. ביום 02.05.2016, הורשע המבקש בהסדר טיעון, על פי הודאתו, בעבירות שיוחסו לו בכתב האישום המתוקן. המבקש הופנה אל שירות המבחן לשם הכנת תסקיר מבחן בעניינו. ביום 14.11.2016, נמסר מטעם שירות המבחן כי המבקש זומן לפגישה, אך לא התייצב אליה; וכי נקבע מועד נוסף לפגישה, והמבקש הגיע אליה באיחור. שירות המבחן ציין בהודעתו, כי כבר בשלב זה, הוא מתקשה להעריך את מחויבותו של המבקש לתהליך האבחון. ביום 16.07.2017, הוגש תסקיר מבחן נוסף מטעם שירות המבחן, במסגרתו נאמר כי נמצאו שרידי סם מסוג קנאביס בבדיקות שתן שביצע המבקש. בהמשך, צוין בתסקיר כי הומלץ על השתלבותו של המבקש בטיפול במסגרת היחידה לטיפול בהתמכרויות, אולם המבקש סירב לטיפול וביקש להשתלב בקבוצה טיפולית שאינה ממוקדת בתחום הגמילה מסמים. לאור האמור, מסר שירות המבחן כי לא ניתן לשלב את המבקש בטיפול "שאינו מתייחס לשימוש בסמים", ולפיכך לא ניתן להמליץ על הטלת צו של"צ בעניינו. ביום 31.08.2017, הוגש תסקיר משלים בעניינו של המבקש, במסגרתו נמסר כי בבדיקת שתן שביצע המבקש, ביום 22.08.2017, נמצאו שרידי סם מסוג קנאביס; וכי המבקש זומן לבדיקת שתן נוספת, ואולם לא התייצב אליה. לאחר זאת, מסר שירות המבחן כי הוא מתרשם שדפוסי השימוש של המבקש בסמים הם "עמוקים", וכי הוא מתקשה להיגמל בכוחות עצמו. לאור האמור, ולנוכח העדר נכונותו של המבקש להשתלב בהליך טיפולי, לא בא שירות המבחן בהמלצה שיקומית, ואף לא בהמלצה להאריך את תוקפו של המאסר המותנה.

במסגרת תסקיר מבחן אחרון, מיום 13.11.2017, ציין שירות המבחן כי עד לתאריך 07.11.2017, התייצב המבקש לשתי בדיקות שתן מתוך חמש אליהן זומן. שירות המבחן מסר, כי אמנם לא נמצאו שרידי סם בשתי הבדיקות אותן ביצע המבקש, אולם בשל היעדרויותיו מיתר הבדיקות, לא ניתן לקבל תמונה מלאה לגבי דפוסי השימוש של המבקש בסמים. בהמשך, נמסר בתסקיר כי ביום 14.11.2017, התייצב המבקש לבדיקת שתן נוספת, במסגרתה לא נמצאו כל שרידי סם. לסיכום, נוכח חוסר היציבות אותה הפגין המבקש, והקושי בשיתוף פעולה עקבי ורצוף עם שירות המבחן, חזר שירות המבחן על המלצותיו הקודמות, ונמנע מליתן המלצה בדבר הטלת ענישה שיקומית בעניינו של המבקש.

5. ביום 19.12.2017, ניתן גזר דינו של בית המשפט לתעבורה. לצורך קביעת עונשו של המבקש, ראה בית המשפט לתעבורה כשיקול לחובתו של המבקש, את העובדה כי המבקש לא שיתף פעולה עם שירות המבחן; ואת העובדה כי תלוי ועומד נגד המבקש מאסר על תנאי לתקופה של 7 חודשים, אשר הושת עליו בשנת 2015. לאחר זאת, הבהיר בית המשפט לתעבורה כי:

"לאחר ששקלתי את כל הנתונים הנ"ל, נסיבותיו האישיות של הנאשם [המבקש] ונסיבות ביצוע העבירה כפי שהוא טען, כאשר אכן לכאורה הוא היה בבית חולים בתאריך 14.02.2016 שעה 22:09 ולאור תאריך ביצוע העבירה, לא מצאתי הצדקה לביצוע העבירה, עמוד 2

כאשר הוא כבר השתחרר מבית החולים ולא מדובר היה במצב חירום להגיע לבית חולים, ובמסמכים הרפואיים צוין כי הוא סירב לאשפוז".

בית המשפט לתעבורה ציין עוד, כי הוא "מוכן היה לשקול ושקל הארכת מאסר על תנאי מטעמי שיקום, אולם התסקירים ברורים ומדברים בעד עצמם". לבסוף, השית בית המשפט לתעבורה על המבקש את העונשים הבאים: 8 חודשי מאסר לריצוי בפועל; הופעל מאסר על תנאי בן 7 חודשים, שהוטל על המבקש ביום 24.11.2015, בתא"מ 5743-04-15, אותו ירצה המבקש בחופף לתקופת המאסר שנגזרה עליו; 8 חודשי מאסר על תנאי, לבל יעבור המבקש עבירות של "נהיגה בשכרות, נהיגה תחת השפעת משקאות משכרים ונהיגה בפסילה", למשך 3 שנים; 24 חודשי פסילה בפועל, במצטבר לכל פסילה אחרת; 3 חודשי פסילה על תנאי, לבל יעבור המבקש אחת מן העבירות בהן הורשע או אחת מהעבירות המפורטות בתוספת הראשונה והתוספת השנייה לפקודת התעבורה, למשך 3 שנים.

6. המבקש הגיש ערעור לבית המשפט המחוזי, אשר כוון כלפי חומרת העונש. ביום 24.01.2018, התקבל חלקית ערעורו של המבקש, ובית המשפט המחוזי החליט להתערב בעונשו. בפתח פסק דינו, קבע בית המשפט המחוזי, כי "גזר דינו של בית משפט קמא לעניין זה ניתן לאחר שיקול דעת ולאחר שעניינו של המערער [המבקש] נבדק פעמיים בשירות המבחן. אינני יכול לקבל את בקשת המערער [המבקש] לתסקיר נוסף וזאת לאור העובדה שעניינו נבדק פעמיים על ידי שירות המבחן ובשתי ההזדמנויות לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית". בהמשך, הבהיר בית המשפט המחוזי, כי "מעצר בית אינו צריך להיות מנוכה במלואו מתקופת המאסר, אך יש לקחת את הדבר בחשבון". לאחר זאת, ומשלא נמצאה התייחסות בגזר דינו של בית המשפט לתעבורה לתקופה בה המבקש היה נתון במעצר בית, סבר בית המשפט המחוזי כי יש מקום להתערב במידת מה בתקופת המאסר בפועל שנקבעה בעניינו של המבקש. לאור האמור, החליט בית המשפט המחוזי להעמיד את תקופת המאסר אותה ירצה המבקש על 7 חודשים, במקום 8 חודשים שהושתו עליו בבית המשפט לתעבורה. בית המשפט המחוזי אישר, כי עונש המאסר המותנה שהופעל ירוצה בחופף לעונש המאסר לריצוי בפועל שהושת על המבקש בהליך זה, כפי שנקבע בבית המשפט לתעבורה. יתר חלקי גזר דינו של בית המשפט לתעבורה, נותרו על כנם.

הבקשה לרשות ערעור

7. בבקשה לרשות ערעור המונחת לפניי, משיג המבקש על חומרת העונש שהושת עליו. במסגרת הבקשה, טוען המבקש לקיומם של שיקולי צדק, המצדיקים את התערבותו של בית משפט זה. לטענת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי "בכך שלא הפנה את המבקש לתסקיר נוסף. זאת לאור הבדיקות בהן נמצא המבקש נקי משרידי סם. זאת לאור העובדה שלמבקש לא יוחסה עבירה של שימוש בסם והצורך בהשתלבותו בקבוצה להתמכרויות מסם נבע מהאופן בו שירות המבחן ראה בכך בסיס טרם יבוא הוא בהמלצה שיקומית". המבקש הוסיף וטען, בהקשר זה, כי "מן הראוי היה להפנותו בחוזר, לבחור באפשרות שיקומית, ליתן למבקש אפשרות נוספת להוכיח כי ברצונו להשתקם". בהמשך, טוען המבקש כי בגזר דינו, נמנע בית המשפט לתעבורה מקביעת מתחם ענישה הולם ו"חטא מגזירת עונשו של המבקש לאורו של תיקון 113". לשיטת המבקש, שגה בית המשפט המחוזי מ"שלא נתן משקל לטענתו [של המבקש - א.ש.] ולעובדה כי עונשו נגזר שלא על פי תיקון 113". על יסוד האמור, גורס המבקש כי יש ליתן לו רשות ערעור, לקבל את ערעורו לגופו, ולהפחית מעונשו.

8. כידוע, רשות ערעור "בגלגול שלישי" תינתן במשורה ואך במקרים חריגים, בהם מתעוררת שאלה משפטית כבדת משקל או סוגיה ציבורית רחבת היקף, החורגת מעניינם הפרטי של הצדדים להליך; או במקרים בהם מתעורר חשש מפני עיוות דין מהותי או אי-צדק שנגרם למבקש (רע"פ 9171/16 כלבונה נ' מדינת ישראל (5.1.2017); רע"פ 10059/16 בדיר נ' מדינת ישראל (14.3.2017); רע"פ 5995/17 כהן נ' מדינת ישראל (5.9.2017)). לאחר שבחנתי את הבקשה שלפניי, כמו גם את נספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי היא אינה עומדת באמות המידה שנקבעו למתן רשות ערעור. הבקשה נוגעת בעיקרה לעניינו הפרטי של המבקש, ואין מתעורר חשש לעיוות דין או לחוסר צדק שנגרם לו. זאת ועוד, בסופו של יום עסקינן בבקשת רשות ערעור המכוונת לעניין חומרת העונש שהוטל על המבקש. ידועה ההלכה כי טענות הנוגעות למידת העונש, לא יצדיקו, ככלל, מתן רשות ערעור, אלא במקרים בהם העונש חורג באורח קיצוני ממדיניות הענישה המקובלת והראויה בעבירות דומות ((רע"פ 501/16 ראובן פישמן נ' מדינת ישראל (24.1.2016); רע"פ 5423/14 קופרמן נ' מדינת ישראל (29.9.2014)). לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, ניכר כי העונש שהושת על המבקש אינו סוטה כהוא זה ממדיניות הענישה הנהוגה בנסיבות דומות. די בטעמים אלו, כדי לדחות את הבקשה.

9. למעלה מן הצורך, אציין כי לאחר שבחנתי את כלל הנסיבות, הגעתי לידי מסקנה כי דין הבקשה להידחות אף לגופו של עניין. עיקר טענותי של המבקש מופנות כנגד החלטתו של בית המשפט המחוזי, שלא להורות על הפניית המבקש לשירות המבחן, לצורך ביצוע בדיקות שתן חוזרות ולצורך עריכת תסקיר משלים בעניינו של המבקש. אזכיר, בהקשר זה, כי ההחלטה על עריכת תסקיר משלים נמצאת במתחם שיקול הדעת המסור לבית המשפט, והשגות הנוגעות לדרך הפעלתו של שיקול דעת זה, אינן מצדיקות מתן רשות ערעור (רע"פ 10551/09 יורובסקי נ' מדינת ישראל (07.01.2010)). אוסיף, עם זאת, כי מקובלת עליי קביעתו של בית המשפט המחוזי, כי אין מקום להורות על הגשת תסקיר מבחן נוסף בעניינו של המבקש, נוכח העובדה שהמבקש נבדק פעמיים על ידי שירות המבחן, ובשתי ההזדמנויות לא בא שירות המבחן בהמלצה טיפולית בעניינו. זאת ועוד, ניכר כי התנהלותו של המבקש אל מול שירות המבחן, שבאה לידי ביטוי באי התייצבותו לפניו, במספר מועדים, לצורך ביצוע בדיקות שתן, כמו גם חוסר נכונותו להשתלב בהליך טיפולי, הובילה למסקנה כי לא ניתן להסתפק בענישה שיקומית ובהטלת עונש מאסר מותנה. דומה כי בנסיבות אלה, אין לו למבקש אלא להלין על עצמו.

זאת ועוד, בית המשפט לתעבורה שקל כדבעי את השיקולים הרלוונטיים לשם קביעת מתחם העונש ההולם ולגזירת עונשו הפרטני של המבקש, ובכך פעל על פי העקרונות שנקבעו במסגרת תיקון 113 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (ראו עמוד 25 לגזר הדין). הערכאה הדיונית כמו גם ערכאת הערעור, נתנה את דעתה, בבואה לגזור את דינו של המבקש, לנסיבות האישיות; לנסיבות ביצוע העבירה; ולאמור בתסקירי שירות המבחן. יש להזכיר, כי בית המשפט המחוזי הפחית בעונש המאסר שהושת על המבקש, מאחר שלהשקפתו לא ניתן ביטוי מספק לעובדה שהמבקש היה מצוי במעצר בית חלקי במשך תקופה בלתי מבוטלת.

לאחר בחינת מכלול השיקולים, נראה, כי בסופו של יום, העונש שהושת על המבקש הינו ראוי ומאוזן, ואינו מצדיק כל התערבות בו.

10. סוף דבר, הבקשה לרשות הערעור נדחית בזאת.

המבקש יתייצב לריצוי עונשו, ביום 08.04.2018, עד השעה 10:00, בימ"ר הדרים, כפי שנקבע בהחלטתו של בית המשפט המחוזי, מיום 24.01.2018.

ניתנה היום, ד' בניסן התשע"ח (20.3.2018).

ש ו פ ט